

För oss i post-nummerområde 737 90

EI - bladet

Engelsbergsbygdens Intresseförening Nr 2 - 2022

Titta en toalett!

Innanför dörren på ett litet rött hus vid stationen, har det i 25 år funnits en fullt fungerande kommunal toalett. Det framkom 2018 när kommunens NVK började mäta om det kunde gå att koppla av-lopp från stationshuset.

Det lilla röda huset på stationsplan . Foto: Johan Ahlén.
Bilden är bearbetad av redaktionen

Mängder med propåer till kommunen har skickats om att ordna ett publikt avträde eftersom besökare ofta gjort både stort och smått kring spårområdet. Och nu har det till synes omöjliga blivit verklighet: man har öppnat dörren.

Det lilla röda huset, några meter från stationsplan, har fått sin gamla porslinstoalett utbytt till en rostfri dito och fått avträdet avskilt från interiörens övriga tekniska attiraljer så att ett litet rum med egen ytterdörr bildats. Nu ska besökare sommartid få göra ifrån sig i enskildhet och under ordnade förhållanden.

Kommunen avser att hålla efter!

Bosse från NVK
sätter upp grejorna .
Foto: Johan Ahlén

Följ med Kyrkbåten till Djupnäs den 7 augusti!

Traditionsenligt rör vi till Djupnäs med kyrkbåten den 7 augusti. Vi samlas vid betongbryggan intill Ängsbergs järnvägsstation kl. 9.30. Vi rör i lugn takt till Djupnäs, det brukar ta ca 1 timme. I Djupnäs kommer gudstjänst att hållas och därefter bjuds på fika och smaskiga bullar. Den som är intresserad att delta i denna gemytliga och trevliga rodd anmäler sig till Staffan Söderholtz, via via telefon 076-327 49 10 eller mail staffan.soderholtz@gmail.com

Foto: Britt-Marie Philip. Bilden visar kyrkbåten när den just lämnar Djupnäs för några år sedan

Skulpturparken 2022

Så var årets vernissage genomförd i Skulpturparken. Trots duggregnet kom 70 besökare. Tack för det ni tappra! Årets tema "Återseende" bjuder på 19 konstnärer som varit med genom åren. En för vart år. Välkommen till parken! Kanske känner du igen några av verken?

Musik o Kultur

Fisket i sjön

- en reglerad resurs

Till en av vår bygds finaste resurser får man räkna fisket i Åmänningen. Det pågår i alla delar av sjön, på alla tider på dygnet och under alla årstider, enbart med undantag för de veckor då isen varken bär eller brister. Och det engagerar över hundratalet fastighetsägare såväl som mångfald fler hitresta entusiaster, ofta utrustade med egna båtar på släp.

Detta fiske har stor betydelse för hur vår bygd uppfattas, den som är lycklig att få fångst kan glädja sig åt smakliga middagar. Har din fastighet andel i rättigheterna, då kan du dessutom räkna med en dusör, åtminstone har det sett ut så fram tills nu.

Det torde vara allmänt bekant att man inte får fiska hur som helst eller var som helst. På anslags-tavlor runt i bygden finns besked om att fiske här i området kräver fiskebevis som utfärdas av Åmänningens fiskevårdsområdesförening. Det är en sammanslutning av ägare till fastigheter med "andelar i sjön", enligt gammal beräkning.

I skrivande stund ingår ett 90-tal fastigheter i de olika byarna; exempelvis Stabäck, Folkhyttan, Prästgården, Ombenning osv. Ägare till sådana fastigheter har rätt till så kallat "husbehovsfiske", men inte hur som helst.

Tekniker

Vilka tekniker som får användas bestäms av föreningsstämman, men tillåtet är fiske med nät, rys-sjor, mjårdar med mera och även rätt till kräftfiske ingår. Villkoren anger exempelvis tillåtet antal nät eller på vilka platser som andelsägarna har sin rätt. Utrustningen måste även vara märkt med andelsägarens nummer.

Den som köpt fiskekort däremot, har endast rätt till spöfiske från båt, med ett spö per person, men då i hela sjön. Samma gäller de många boende i bygden som saknar fiskerätt men som uppskattar hobbyn.

För en hobby är precis vad det är. Under en period hade Åmänningen en yrkesfiskare, Per Brusling, med särskild licens för större fångster till avsalu. Nu gäller i stället att många som kastar, trol-lar eller pimplar inte gör det för att få hem mat till köket. Det är mycket vanligt att sportfiskare nöjer sig med att fånga fisk som de sedan släpper tillbaka, så länge fångsten är livsduglig. Det kan bli dråpligt när en stor gädda skall krokas av och förpassas tillbaka genom hålet i isen, men sådant händer!

Fiskarter

Det som fångas är mestadels gös, abborre och gädda, men här finns också hyggligt med braxen, lake, mört och även öring, även om den inte är lättfångad.

Dessa är de arter som anges för Åmänningen i appen "iFiske" som man kan ladda hem gratis. Mer om den på sista sidan.

Arten siklöja bör också nämnas, även om det var flera år sedan några ansevärdare fångster noterades.

Mängden fisk i sjön och fördelningen mellan arter påverkas till en del av beslut i fiskevårdsföreningen. Exempelvis köper föreningen in knappa kilot stora exemplar av öring och planterar ut i sjön regelbundet. Ett minimimått på 45 cm för öring och gös har bestämts, liksom att nät måste ha en maskstorlek på minst 55 millimeter.

Kontroll

För att hålla koll på att bestämmelser följs har föreningen rätt att utse fiskekontrollanter. Dessa skall godkännas av Länsstyrelsen och får då ett emblem som skall uppvisas vid kontroll.

Mandatet innehåller rätt att se fiskebevis samt legitimation av den fiskande, samt inspektera utrustning och upptagen fångst. Vid överträdelse har kontrollanten rätt till vissa beslag. Påträffas omärkta redskap i sjön har föreningen rätt att beslagta dessa.

Ekonomi

Det mesta fisket i Åmänningen bedrivs alltså av fritidsfiskare med inköpta fiskekort. Nu i sommar kan föreningen konstatera att över 300 kort sålts. Sådana finns i lite olika kategorier. Ett årskort kostar 370 kronor, och för hel familj är priset 450 kronor. Veckokort kostar 150 kronor. Enligt resultatet för ifjol innebar kortförsäljningen en intäkt för föreningen på över 150.000 kronor, vilket är en rejäl ökning i omsättning jämfört med tidigare.

Det finns skäl tro att en effekt av att flera kontrollanter anlitats, är att fler kort har börjat säljas. "Snacket går" och många som blivit kontrollerade har tacksamt visat sitt fiskebevis och uttryckt att "det var på tiden" att jag fick visa upp det.

Största delen av intäkterna används till utdelning till andelsägarna i förhållande till andelens storlek. Se separat artikel. Ägare till medlemsfastigheterna får härvidlag finna sig i väldigt olika belopp. Flertalet har så små andelar att beloppen inte betalas ut mer än när några år förflutit, andra har andelar som genererar tiotusentals kronor i utdelning årligen. I övrigt går en del av föreningens intäkter till fiskeföryngring och andra främjande åtgärder, bland annat byggs nu en ramp för isättning av båtar på västra sidan om sjön, i anslutning till väg 66.

Olika intressen

Föreningen som handhar fisket i Åmänningen är en av 600 föreningar anslutna till Sveriges Fiskevattenägareförbund.

Där ingår även bolag och kommuner som medlemmar vilket gör att förutsättningarna för gemensamma tankegångar stundtals skiftar en hel del.

Så har exempelvis frågan om prisnivå för fiskekort kommit att bli något av ett huvudbry för Åmänningen-föreningen.

Förbundets åsikt är att fiske är en resurs som historiskt sett har varit undervärderad.

Ägare av fiskerätt skall givetvis ansvara för att goda förhållanden råder i de vatten de ansvarar för. Besökare och kortinnehavare skall ha lätt att ta sig till vattnet, det skall finnas bra service lokalt och tillgång till information om platsen och vattnet. Förbundets åsikt är att det går utmärkt att ta bra betalt för allt detta.

Årsmötet

På årsmöte nu i vintras höjdes röster för att i förbundets anda höja fiskekortspriserna rejält för Åmänningen. Det var andelsägare med stora andelar i sjön som väckte frågan. Det kan hävdas att högre kortpriser skulle innebära färre fiskande, vilket i sin tur påverkar besöksnäringen.

Detta motsägs av att många fiskande som kommer långväga ifrån har så stor budget för sitt fiskande, båtar, motorer, transporter etc. att kortpriset endast utgör en bråkdel. Om försäljningsintäkterna ökar så aktualiseras ytterligare avvägningen mellan vad andelsägarna kan förvänta sig och på vilket sätt servicen skall utvecklas.

Produkten Åmänningen som affärsidé kommer i så fall att behöva analyseras. Komplexiteten i allt detta gjorde att frågan bordlades och skall komma att avgöras efter särskild utredning och tas upp igen på extra stämma i höst.

Det råder spännande tider för många inblandade och om föreningens förehavanden tidigare om åren varit förbehållna en trängre krets väderbitna traditionalister så handlar nog framtiden, om man får tro förbundet, mer om att ingå i en välanalyserad del av modern samhällshushållning.

Johan Ahlén

Karta över fiskeområden i Åmänningen, detsamma som Lantmäteriets ordinarie fastighetskarta. Man ser att fastighetsgränserna sträcker sig ut i sjön. www.lantmateriet.se

Om fiskerättigheter

Åmänningen är speciell på flera sätt. Den omslutes helt av en enda socken; Västervåla och är såväl landskapets som länets största sjö, om man undantar Mälaren och Hjälmaran. Där är fiske utan bevis möjligt, men inte i Åmänningen. Här är allt fiske reglerat och tilldelat omgivande byars fastigheter enligt regler som går långt tillbaka i historien. Under skiftesreformen samlades gårdarna i en by i "skifteslag" som utgjorde basen för hur marken och byns samlade tillgångar skulle fördelas. Varje gård tillskrevs en andel av skifteslaget.

Storleken på andelarna baserades på varje fastighets "skattetal". Avkastning från åker, skog med mera, gav dåtidens myndigheter underlag att bestämma skattetalet.

Gårdens storlek

Liten gård fick mindre andel, stor gård fick större. Skattetalet var sedan mall för många andra åtaganden, bland annat fisket. Vill man förstå hur olika fastigheter och deras ägare idag förhåller sig till sina olika röstetal i fiskevårdsföreningen, så är det med de gamla akterna som underlag. I den mån fastigheter delas, slås ihop, byter ägare eller ärvs, så har förstas ägarnas inflytande i samfälligheten påverkats, även om andelstalen för fastigheterna legat oförändrade.

Den som har 5 % andel och köper en lika stor andel har då förstas 10 %, medan säljaren fått avstå sina 5 %.

Att en fastighet delas, innebär inte med automatik att medlemsantalet i föreningen ändras. Precis som andra villkor måste fiskerätten förhandlas vid ägarbyte. Det är inte självklart att rätten "följer med", eller storleken på den. Det är knappast i andelsägarnas intresse att antalet ägare ökar okontrollerat. Av det skälet är det inte heller fastighetens närhet till sjön som avgör om den fortsatt innehåller fiskerättigheter.

Bolagen

Om andelarna förr i tiden förknippades med enskilda gårdar, vilka ägdes av personer och släkter med rötter i bygden, så är nu ofta stora delar av samfälligheten förknippat med bolagsinnehav.

I fallet Åmänningen äger exempelvis Hedin AB åtskilligt av fisket.

Möjligen är detta till gagn för sjön, då Hedin inte fiskar särskilt intensivt, och därför inte taxerar beståndet hårt, men man kan fråga sig om enskilda gårdsägare ändå har en annan relation till sjön än vad ett storbolag har?

Det bör nämnas att ägare till en fastighet inte automatiskt har rätt att fiska. För ett bolag gäller att utse någon fysisk person som tilldelas rättigheten. Det går även att arrendera ut sin rättighet, men i båda dessa fall gäller att fiskevårdsföreningen skall ge godkännande.

Johan Ahlén

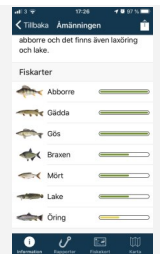
Framtiden skjuten på framtiden

Intresseföreningens framtidsgrupp har ju landat i vikten av nya bostäder i Ängelsberg med omnejd. Till hjälp att förankra detta är nya områden på väg att ritas in i kommunens nya översiktsplan. Det visar sig att arbetet med planen tar längre tid än tidigare aviserat.

Den samrådsprocess som hör till, skall äga rum i höst och besluten i samband med planen kommer antagligen först in på 2023. Innan dess är det val till kommunfullmäktige, vilket Intresseföreningen ser fram emot med intresse.

Johan Ahlén

App för fritidsfiskare

På Appstore kan man ladda ner en app för fritidsfiskare. Den fungerar för iOS och är gratis. I appen kan man se vilka arter som är aktuella i det valda fiskevattnet, och vilka redskap som är tillåtna. Man kan också köpa fiskekort, vilket förefaller vara den verkliga finessen med appen!

Månadens lunch

En trogen skara lunchätare brukar samlas på Nya Serveringen sista fredagen i månaden under sammankallande av Lasse Fröjd. Trivsamt, opretentiöst och med lite gynnande

av lokalt företagande. I augusti drar det igång igen!

*Goda utsikter för en trevlig stund!
Foto: Lasse Fröjd, men bilden är bearbetad av redaktionen*

Västervåla förr i tiden

Nu finns en bok om Västervålas äldre historia på nätet! Du får läsa den gratis, men i gengäld hoppas jag att du vill bidra till Hjärnfonden eller Cancerfonden. Det flyter in en del, men behoven kvarstår!

Ortnamnen, byarna, soldaterna, kristendomen är några saker som behandlas. Dessutom en katalog över mer än 5000 gamla västervålabor.

Varför skall man känna till den äldre historien? Det vidgar den egna bildningen, skapar sammanhang i tillvaron, kittlar nyfikenheten och mycket mer! www.vastervala.nu

Hans Philip

Ängelsbergsgrupp på Facebook

I grunden mycket skeptisk till sociala medier, så tycker jag faktiskt att Ängelsbergsgruppen tillför ett värde, genom att nyheter sprids så snabbt och genom att den håller sig på en någorlunda saklig nivå. Men detta senare är ju ett ansvar som vi alla delar!

Medlem blir man genom att bjudas in av en annan medlem!

Hans Philip

Ängelsbergsbygdens intresseförening

EI är en ideell förening med uppgift att verka för att utveckla ängelsbergsbygden, att tillvarata medlemmarnas intressen samt att främja samarbete och kontakt. Föreningen har mer än 150 hushåll som medlemmar.

Hemsida: www.angelsberg.se

Facebook: <https://www.facebook.com/angelsbergsbygdensintresseforening>

Org.nr: **879 000-4728**

Plusgiro: **439 76 61-2.**

Medlemsavgiften är 100 kr för enskild person eller 150 kr per familj.

Bli medlem och var med i gemenskapen, betala medlemsavgiften till föreningens plusgirokonto!

Styrelsen 2022—2023

Ordförande: Torsten Helgesson
karsvreten@gmail.com

Vice Ordf.: Anders Olsson,
ossjons@gmail.com

Kassör: Ann-Jeanette Nonnen
nettannonen@gmail.com

Sekreterare: Helene Watz
helenewatz@gmail.com

Ledamot: Johan Ahlén
johan@kulturprofil.se

Ledamot: Elisabeth Nylander
elisabeth68@live.se

EI-Bladet

Utges av Ängelsbergsbygdens Intresseförening, EI, fyra gånger per år. Bladet distribueras till alla boende i Ängelsbergsområdet som har en brevlåda som ser ut att tömmas.

Till medlemmar boende utanför postnummerområde 737 90 skickas EI-Bladet om möjligt via e-post.

Medlemmar utan e-post eller brevlåda i bygden, kan få EI-Bladet hemskickat med posten. Meddela namn och adress till någon i styrelsen.

Redaktör: Johan Ahlén
johan@kulturprofil.se

Redigerare: Hans Philip
hans@gardebo.nu

E-postadress till EI-Bladet
eintresseforening@gmail.com